

Nieuwjaarstoespraak Vokavoorzitter Wouter De Geest

Geachte eerste minister, Geachte minister-president,
Beste Vokaleden,
Beste vrienden ondernemers,
Beste kijkers,

Van waar u ook dit digitaal nieuwjaarsevent volgt: op mijn beurt wil ik u van harte het **allerbeste wensen** bij de start van dit nieuwe jaar. Wensen dat in 2022 corona achter de rug zal zijn; dat doen we niet meer. Dat was iets voor begin vorig jaar. Want we weten nu dat de coronapandemie een endemie wordt. Een blijver. Een besmettelijke en wereldwijde ziekte die naarmate de tijd vordert, in kracht en dodelijkheid zal afnemen; dat is toch de voorspelling waar we ons aan optrekken.

Het verloop van de endemie is onvoorspelbaar, maar onze reactie vraagt meer rationaliteit. Het irrationele gedoe van de afgelopen weken deed soms meer denken aan een tapijtenmarkt dan aan deugdelijk bestuur. Overlegcomités over kerstmarkten, snookerzalen en subtropische zwembaden. Mag het alstublieft op een andere manier? Met inderhaast samengeroepen overlegcomités bestuur je geen samenleving. Stop daarmee.

We moeten kiezen voor een rationele aanpak, dat is onze wens.

Daarvoor hebben we nodig: een **set van coronaschakelaars**. In plaats van één waarde weer te geven zoals een barometer, moet een set van schakelaars een voorspelbaarder beleid mogelijk maken. Maak dat die set van schakelaars er zo snel mogelijk ligt en tegen het einde van deze maand in gebruik genomen kan worden.

Beste politici en ondernemers,

Het overgrote deel van onze ondernemingen is de afgelopen 20 maanden relatief goed doorgekomen. Dankzij de steunmaatregelen van de overheden. Waarvoor onze oprechte dank. Ze hebben gewerkt. Maar als ondernemingen er weer staan, als ze weer zorgen voor

**Samen
ondernemen,
samen
groeien.**

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen vzw

KBC IBAN BE96 4127 0714 2105 BIC KREDBEBB
ING IBAN BE60 3631 4904 3570 BIC BBRUBEBB
BNP IBAN BE74 0017 5992 9907 BIC GEBABEBB

BTW BE 0413.673.821

Koningsstraat 154-158
1000 Brussel

02 229 81 11 • info@voka.be

RPR: Brussel

www.voka.be

welvaartscreatie, dan is dat ook en vooral dankzij hun eigen kracht én de inzet van alle medewerkers. Midden de onzekerheid, staat de **kracht van ondernemerschap** pal.

2021 was een jaar van meer omzet, meer jobs, meer investeringen in duurzaamheid. Dit jaar wordt geen copy paste. Er dreigen donderwolven. Supply chains blijven ernstig verstoord met zeer hoge logistieke kosten als gevolg. Energieprijzen zijn volatieler en hoger dan ooit. De inflatie wordt aangezwengeld en stuwt de lonen omhoog. De arbeidsmarkt staat in brand. Het wordt opboksen tegen al die negatieve trends. **We gaan het in 2022 niet cadeau krijgen.**

Beste politici,

Het spijt me te moeten zeggen, maar op politiek gebied was het afgelopen jaar veel te mager. Akkoord, de Vlaamse jobbonus is er na lang aandringen gekomen; de federale energienorm is eindelijk gestemd geraakt; er zijn stapjes gezet rond het activeren van mensen, en de relanceplannen zitten op kruissnelheid. Schaarse lichtpuntjes. Maar de rode draad is geweest: uitstel. Niet durven en niet kunnen beslissen. **De politieke stilstand is endemisch geworden.**

En kom alstublieft niet af met het corona-excuus.

Dat aanmodderen blijft niet zonder gevolgen. De begrotingstekorten stapelen zich op. Sommige Belgische regio's zijn virtueel failliet. En we groeien uit elkaar: de samenleving is **verdeelder dan ooit** en dreigt steeds meer gepolariseerd te worden. Is het meer van dat wat ons land weer naar de top zal brengen? Neen.

We hebben nu dringend **beleid nodig!** Een economie die nalaat te hervormen, gaat achteruit. Zonder hervormingen valt België na corona terug op een groeiritme van 1,5%, één van de laagste cijfers in Europa. Dat zegt het IMF. We hebben de komende 10 jaar 2% groei nodig per jaar, om de effecten van de coronacrisis weg te werken.

Dit jaar moet het jaar worden waarin we een **inhaalrace rijden**. Zeker op de volgende 5 werven hebben we actie en beleid nodig in de komende maanden:

Ten eerste. De **loonkost** ontspoord. Plus 7% op 2 jaar tijd. Dat is ongeveer 11 miljard euro! Werkgevers moeten dit ophoesten, of het er nu goed of slecht gaat. Vele ondernemingen kunnen die extra loonstijging niet doorrekenen aan hun klanten. Zij opereren in een internationale omgeving, waar procenten het verschil maken tussen blijven of vertrekken, tussen investeren en afwachten, tussen jobcreatie en jobvernietiging. Het is nu al 5 voor 12. **Voer daarom dit jaar een indexsprong door!** Doen we dit niet, dan zal het in 2023 onontkoombaar zijn. Wees vooruitziend, beste politici. We gaan toch niet aan de zijlijn blijven toekijken tot wanneer er ontslagen vallen en bedrijven de deuren sluiten? En ja,

sociale correcties op zo'n indexsprong vinden wij erg belangrijk. We willen niet raken aan de koopkracht van de laagste lonen, zij voelen de prijsstijgingen het meest.

Ten tweede. Er is **onrust over de energieprijzen en de energiebevoorrading**. We kunnen een stroomtekort in de winter van 25-26 niet uitsluiten. Wie gaat die ontzagwekkende kosten vergoeden als het zover komt? Ondernemingen mogen niet de dupe zijn van een chronisch gebrek aan visie en beslissingskracht in het energiedossier.

Ik herhaal de steeds luider wordende oproep om de verschillende scenario's naast elkaar voor te bereiden in al hun facetten, wars van elke vooringenomenheid: de kernuitstap, met de daaraan gekoppelde onzekerheden en de nucleaire verlenging van de twee jongste reactoren, met de daaraan gekoppelde voorwaarden. Deel de objectieve data waarop u zich baseert. En beslis uiteindelijk! Dat is **uw plicht en uw verantwoordelijkheid**.

De raad die Voka wil meegeven: de **leverzekerheid van energie primeert**. Dat baart onze bedrijven de grootste zorg. Kies dan ook voor de oplossing waarmee die leverzekerheid het minst in de problemen komt. Dat is vandaag niet enkel een technisch verhaal: de keuze moet ook juridisch voldoende robuust zijn. Een magische oplossing die 100% garantie geeft, bestaat helaas niet meer. Dat is waar 20 jaar aanmodderen toe heeft geleid.

Ten derde: we hebben een **definitief stikstofkader** nodig. Een dossier van de Vlaamse regering waar we vaststellen dat het voor ons uit schuiven van een transitieproces alleen maar leidt tot te vermijden polariserende discussies. We kunnen ons hier in Vlaanderen geen vergunningenstop permitteren zoals in Nederland. Er zullen forse inspanningen worden gevraagd van de landbouwsector, die met nieuwe regels en normen te maken zal krijgen. Verandering is mogelijk! Met innovatie. Dat is de weg die de industrie bewandeld heeft. Met succes: nog maar 4% van alle stikstofdeposities in Vlaanderen komt van de Vlaamse industrie. Beter doen is quasi-onmogelijk en zou tot een onverantwoord hoog kostenplaatje leiden, met een beperkte milieuwinst. De facts en figures zijn bekend. Tijd om – ook in dit dossier – beleid te voeren. Verder uitstel is onaanvaardbaar.

Ten vierde. De arbeidsmarkt in Vlaanderen staat roodgloeiend. Negen op de tien ondernemingen vindt heel erg moeilijk geschikte nieuwe medewerkers. Het **personeelstekort leidt tot problemen**. Het is dan ook tijd om de moeilijke maatregelen te nemen: werklozen strenger te activeren. En ook de groeiende groep langdurig zieken moeten we opnieuw naar werk begeleiden. Meer dan vandaag. Beter dan vandaag. Sneller dan vandaag.

We moeten de regio's in dit land instrumenten geven om op maat in te grijpen. Zowel Vlaanderen, Brussel als Wallonië hebben geen baat bij een halfslachtige one-size-fits-all benadering. Het is tijd om op federaal niveau een asymmetrisch arbeidsmarktbeleid mogelijk te maken én uit te voeren. Zo'n **asymmetrisch beleid** is afgesproken in het federale regeerakkoord en het begrotingsakkoord van oktober bevestigde het principe. Maar op het terrein is er nog geen enkele maatregel genomen. Hoe kan dat? Wil de federale

regering eigenlijk wel een krachtig arbeidsmarktbeleid? Of wil ze de vis verdrinken in een cascade aan adviesorganen?

En trouwens: **waar blijft de minister van pensioenen?** Sinds haar eerste plan naar de prullenmand verdween, ging een halfjaar voorbij en werden we niet wijzer. De jaarlijkse pensioenuitgaven liggen over 20 jaar 11 miljard euro hoger dan vandaag en zullen dan 66 miljard bedragen. Waar blijft het plan om dit te financieren?

Ook voor de **Vlaamse regering** geldt: plus est en vous. Maak van het arbeidsmarktdossier een absolute prioriteit. Activeer de VDAB! Los het lerarentekort op! Wees de beste van de klas! En doe meer met de bevoegdheden die vandaag wel al in Vlaamse handen zijn.

Tot slot is er onze **fiscaliteit**, de gesprekken over een grondige belastinghervorming komen eraan.

Voor Voka zijn **drie principes** van groot belang. Eén: wie werkt en onderneemt, moet meer overhouden dan vandaag het geval is. Een tax-shift en geen tax-lift. Twee: raak niet aan de vennootschapsbelasting die in de vorige legislatuur nog maar hervormd werd. Drie: laat wie investeert en innoveert ongemoeid. Regelingen die onderzoek en ontwikkeling bevorderen, zijn een cruciaal onderdeel van de internationale competitiviteit van ons land.

Loonkost, energie, stikstof, arbeidsmarkt en fiscaliteit. 5 mega-werven voor 2022. En het zullen – vrees ik – nog heel lang werven blijven als we niet gaan sleutelen aan de onderliggende structuren. Willen we met België 2030 halen, de 200^e verjaardag vieren, dan moet het dossier van de **staatshervorming** op tafel komen.

We strompelen meer dan we lopen in dit land. Met de huidige structuren boeken we geen vooruitgang meer. Alle regio's moeten het heft in eigen handen nemen. Vlaanderen, Brussel en Wallonië: we zijn elkaar belangrijkste handelspartners. We hebben allemaal baat bij een beter werkende staatsstructuur. Ik hoop dan ook in 2022 meer te vernemen van de federale ministers die de staatshervorming aan het voorbereiden *zouden* moeten zijn...

Vrienden ondernemers, beste politici,

2022 wordt geen evident jaar. We zullen problemen en uitdagingen kennen. En die zullen we aanpakken!

Ik wil hier een oproep doen. Aan de sociale partners; aan de politici; aan de media: wie in 2022 met problemen afkomt, die daag ik uit om ook met een mogelijke oplossing te komen. Wie problemen alleen maar benoemt en verder onopgelost laat, creëert zelf ruimte voor individualisme en populisme. **Enkel met oplossingen maken we opnieuw verbinding mogelijk.**

Met Voka bieden we de expertise aan van duizenden ondernemingen. Want het doel, dat delen we. **Economische groei doet onze samenleving bloeien.** Samen groeien staat garant voor een sterke sociale bescherming. Samen groeien brengt welvaart. Samen groeien zorgt voor een overheid die keuzes kan maken en beleid kan voeren.

Beste politici,

U kan op Voka blijven rekenen. Het is mijn vurige wens om in 2022 nog meer met elkaar in dialoog te treden. Opdat Voka u namens 18.000 ondernemingen kan blijven aanjagen, inspireren en bijstaan.

Corona is geen excuus meer om minder te presteren. Het is tijd voor actie. Het is **TIJD VOOR BELEID.**

Beste ondernemers,

Vlaanderen is een kleine regio maar heeft maar één plaats: aan de top van Europa. Daar moeten we naar streven. En dat is haalbaar. We staan nu al sterk in cruciale sectoren. En we hebben alles in huis om ook in de sectoren van de toekomst te schitteren. De basis voor het succes van morgen leggen we vandaag. Samen Groeien. Gezond en Gedeeld groeien. Dat is ons credo.

Ik dank u, en wens ieder van u een warm, gezond en succesrijk 2022.

Wouter De Geest,

Brussel, 10 januari 2022